

**Примірна оцінка
профілю безпеки
АМП**

Список скорочень

АлАТ	аланінамінотрансфераза
АсАТ	аспартатамінотрансфераза
ЛФ	лужна фосфатаза
КФК	креатинфосфокіназа
МНО	міжнародне нормалізоване відношення
КТ	комп'ютерна томографія
МАО	моноаміноксидаза
в/в	внутрішньовенний

Зміст

4	β-лактами: пеніциліни, цефалоспорини, карбапенеми
4	β-лактами: амоксицилін/клавуланова кислота
4	β-лактами: цефалоспорини III-IV покоління
4	β-лактами: карбеніцилін, тікарцилін/ клавуланова кислота, цефоперазон, цефоперазон/ сульбактам
4	β-лактами: антипсевдомонадні карбапенеми — доріпенем, іміпенем, меропенем
6	Аміноглікозиди
6	Макроліди
6	Лінкозаміди
8	Фторхінолони
8	Ванкомицин
8	Даптоміцин
8	Лінезолід
10	Доксициклін
10	Тайгециклін
10	Поліміксин В
10	Метронідазол
10	Нітрофурани
12	Ко-тримоксазол
12	Рифампіцин
12	Флуконазол
12	Ітраконазол
14	Вориконазол
14	Каспофунгін
14	Мікафунгін
14	Анідулафунгін

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

Norwegian Institute of Public Health

Матеріали розроблені за фінансової підтримки Норвезького інституту громадського здоров'я (NIPH). NIPH визнає, що країни повинні розробити власні рекомендації, засновані на поточних знаннях щодо поширеності збудників з резистентністю у поточних умовах. Отже, ці матеріали не обов'язково відображають погляди чи практики, які пропague NIPH, а базуються на чинних нормативних актах і стандартах в Україні.

АМП	Типові побічні реакції	Рідкісні небезпечні для життя реакції		Екологічні реакції або вплив на резистентність	Анамнез
β-лактами: • пеніциліни • цефалоспори́ни • карбапенеми	диспепсія кропив'янка	анафілактичний шок набряк Квінке		Кандидоз порожнини рота та/або вагінальний кандидоз	Контроль печінкових ферментів: АлАТ, АсАТ, ЛФ
β-лактами: • амоксицилін/клавуланова кислота	псевдоалергічні реакції (плямисто-папульозний висип) діарея, транзиторне підвищення трансаміназ холестатичний гепатит				При виникненні діареї — дослідження калу на токсини А і В <i>C. Difficile</i>
β-лактами: • цефалоспори́ни III-IV покоління	діарея флебіт при в/в введенні цефтріаксон — псевдохолелітіаз	гемолітична анемія цефтріаксон — панцитопенія та гемолітична анемія цефепім — енцефалопатія, панцитопенія, гострий інтерстиційний нефрит.		селекція продуцентів β-лактамаз розширеного спектру антибіотикасоційована діарея і псевдомембранозний коліт	Контроль рівня креатиніну та білірубіну у плазмі крові, загального аналізу крові.
β-лактами: • карбеніцилін • тікарцилін/клавуланова кислота • цефоперазон, цефоперазон/сульбактам	діарея флебіт при в/в введенні	порушення згортання крові ризик кровотеч при хірургічному втручанні		селекція продуцентів β-лактамаз розширеного спектру антибіотикасоційована діарея і псевдомембранозний коліт	Контроль показників згортання крові: тромбоцити, час згортання, МНО
β-лактами: • антипсевдомонадні карбапенеми — доріпенем, іміпенем, меропенем	діарея	Судоми, епілептичні напади при захворюваннях ЦНС, черепно-мозковій травмі, епілепсії (іміпенем)		Селекція полірезистентних штамів <i>P. aeruginosa</i>	Доріпенему властива менш виражена судомна активність в порівнянні з іншими карбапенемами. При відсутності ризику <i>P. aeruginosa</i> необхідно використовувати ертапенем.

АМП	Типові побічні реакції	Рідкісні небезпечні для життя реакції		Екологічні реакції або вплив на резистентність	Анамнез
Аміноглікозиди	запаморочення головний біль шум у вухах	гостра ниркова недостатність зниження слуху нейросенсорна глухота блокада нервово-м'язової передачі — взаємодія з недеполяризуючими міорелаксантами		мікоз кандидоз ротової порожнини	Контроль темпу діурезу, рівня сироваткового креатиніну та калію; аудіометрія. Тривалість терапії не більше 7 днів, з обов'язковою корекцією дози по кліренсу креатиніну; припинити введення перед оперативним втручанням.
Макроліди	нудота зниження апетиту діарея головний біль транзиторне підвищення трансаміназ холестатичний гепатит флебіт при в/в введенні	пароксизмальна шлуночкова тахікардія і підвищення ризику раптової смерті (еритроміцин) некроз печінки		Селекція резистентних штамів <i>S. pneumoniae</i> і <i>Helicobacter pylori</i>	Контроль інтервалу QT і печінкових ферментів під час лікування; не призначати пацієнтам групи ризику аритмій (пацієнти похилого віку та/або із серцевими захворюваннями); не комбінувати із лікарськими засобами, які подовжують інтервал QT (антиаритмічні засоби, флуконазол, кетоконазол, домперідон, лоратадин, аміназин, флуоксетин, галоперидол, дроперидол, фторхінолони)
Лінкозаміди	діарея гловит стоматит транзиторне підвищення рівня печінкових ферментів	лейкопенія тромбоцитопенія порушення нервово-м'язової передачі анафілаксія		Антибіотикасоційована діарея і псевдомембранозний коліт	При виникненні діареї — дослідження калу на токсини А і В <i>S. difficile</i>

АМП	Типові побічні реакції	Рідкісні небезпечні для життя реакції		Екологічні реакції або вплив на резистентність	Анамнез
Фторхінолони	диспепсія транзиторне підвищення трансаміназ головний біль безсоння тахікардія біль і флебіт при в/в введенні гіпо- і гіперглікемія	токсична дія на ЦНС (судоми, галюцинації) тендиніти пароксизмальна шлуночкова тахікардія і збільшення ризику раптової смерті (левофлоксацин, моксифлоксацин) міастенія, периферична нейропатія тромбоцитопенія фототоксичність некроз печінки		Антибіотикасоційована діарея і псевдомембранозний коліт	Контроль інтервалу QT і печінкових ферментів під час лікування; не призначати пацієнтам групи ризику аритмій (пацієнти похилого віку та/ або із серцевими захворюваннями); не комбінувати із лікарськими засобами, які подовжують інтервал QT (антиаритмічні засоби, флуконазол, кетоконазол, домперідон, лоратадин, аміназин, флуоксетин, галоперидол, дроперидол, макроліди); не поєднувати з теофіліном (ципрофлоксацин) і не призначати пацієнтам із судомами в анамнезі
Ванкоміцин	висип підвищення температури тіла дозозалежна тромбоцитопенія нейтропенія	гостра ниркова недостатність гістамінові реакції при в/в введенні (синдром червоної людини) з тахікардією, зниженням артеріального тиску і можливою ішемією міокарду.			Повільна в/в інфузія (не менше 1 години); контроль діурезу і креатиніну; корекція дози по кліренсу креатиніну; не призначати з нефротоксичними засобами і петльовими діуретиками
Даптоміцин	Тромбоцитопенія	міопатія еозинофільна пневмонія			Контроль КФК при застосуванні більше 7 днів; при появі або погіршенні симптомів ураження легень — КТ
Лінезолід	Диспепсія порушення смаку зміна кольору язика головний біль безсоння транзиторне підвищення трансаміназ	тромбоцитопенія периферична нейропатія, нейропатія зорового нерву			Не застосовувати більше 28 днів; контроль тромбоцитів; являється інгібітором MAO — не призначати разом з псевдоефедрином, адреналіном, допаміном, інгібіторами зворотного захоплення серотоніну

АМП	Типові побічні реакції	Рідкісні небезпечні для життя реакції		Екологічні реакції або вплив на резистентність	Анамнез
Доксициклін	• ерозії і виразки стравоходу при пероральному прийомі лікарської форми гідрохлориду доксицикліну • нудота	Фотосенсибілізація			При пероральному прийомі рекомендовано використовувати моногідрат доксицикліну у вигляді таблеток, капсули запивати великою кількістю води
Тайгециклін	• нудота • блювота	• гострий панкреатит • фототоксичність			
Поліміксин В	• нудота • блювання • парестезії • оніміння рук • нечіткість зору • роздратованість • атаксія	• гостра ниркова недостатність • нейротоксичність (порушення свідомості, блокада нервово-м'язової передачі із дихальною недостатністю, зупинка дихання)			
Метронідазол	• металічний присмак в роті, нудота • дисульфірамоподібний ефект (антабусна реакція)	• гепатит • нейротоксичність (периферична нейропатія, нейропатія зорового нерву)			Контроль діурезу і креатиніну, корекція дози по кліренсу креатиніну; не призначати з нефротоксичними засобами
Нітрофурани	• диспепсія • гастралгія, запаморочення • головний біль • висип • транзиторне підвищення трансаміназ	• гепатит • нейротоксичність • інтерстиціальний пневмоніт з підвищенням температури тіла і еозинофілією • бронхоспазм • гемолітична анемія			Заборона вживання алкоголю, контроль трансаміназ

АМП	Типові побічні реакції	Рідкісні небезпечні для життя реакції		Екологічні реакції або вплив на резистентність	Анамнез
Ко-тримоксазол	диспепсія порушення смаку головний біль безсоння висип зміна забарвлення язика транзиторне підвищення трансаміназ кристалурія підвищення температури тіла	синдроми Стівена-Джонсона і Лайєлла гемолітична анемія апластична анемія тромбоцитопенія геморагічний васкуліт фототоксичність			При появі або погіршенні симптомів ураження легень - КТ
Рифампіцин	помаранчеве забарвлення сечі, поту, сліз підвищення температури тіла міалгії артралгії	Інтерстиціальний нефрит			При довготривалому прийомі слід контролювати гемоглобін, тромбоцити, лейкоцити, трансамінази
Флуконазол	диспепсія транзиторне підвищення трансаміназ головний біль порушення зору тремор випадіння волосся	холестатичний гепатит судоми тромбоцитопенія агранулоцитоз подовження інтервалу QT			Ризик лікарської взаємодії з багатьма засобами; контроль аналізу сечі
Ітраконазол	нудота біль в животі алопеція порушення менструального циклу	анафілактичний шок серцева недостатність гіпокаліємія гостра печінкова недостатність			При довготривалому прийомі контроль АлАТ, АсАТ, ЛФ, білірубину, тромбоцитів, лейкоцитів

АМП	Типові побічні реакції	Рідкісні небезпечні для життя реакції		Екологічні реакції або вплив на резистентність	Анамнез
Вориконазол	• підвищення температури тіла • периферичні набряки • нудота • блювання • діарея • болі в животі • головний біль • висип	• грипоподібний синдром • гематотоксичні реакції • гіпокаліємія • гіпоглікемія • порушення свідомості • депресія • тривога • тремор • фототоксичність • набряк обличчя • пурпура • порушення зору			Контроль печінкових ферментів і калію
Каспофунгін	• підвищення температури тіла • лихоманка • головний біль • блювання • діарея • зворотна тромбоцитопенія				Контроль загального аналізу крові, калію, глюкози крові
Мікафунгін	• нудота • блювання • головний біль • транзиторне підвищення трансаміназ	• гепатит • гостра ниркова недостатність			Ризик лікарської взаємодії з багатьма засобами
Анідулафунгін	• нудота • блювання • головний біль				При довготривалому прийомі контроль печінкових ферментів, креатиніну

